

Geregistreerd partnerschap voor één dag: toch wel OVB!

24 april 2013

De Hoge Raad heeft een geregistreerd partnerschap voor één dag afgewezen als 'hulpmiddel' om de overdrachtsbelasting te ontgaan. Als dat partnerschap uitsluitend is aangegaan om de heffing van overdrachtsbelasting te vermijden – en vanwege de korte periode geen enkele andere betekenis kan hebben – is er sprake van wetsontduiking. Dat heeft tot gevolg dat het geregistreerd partnerschap buiten aanmerking moet blijven voor de heffing van overdrachtsbelasting: de vrijstelling voor de verkrijging van onroerende zaken door verdeling van een partnergemeenschap is niet van toepassing.

De heffing van overdrachtsbelasting blijft achterwege bij boedelmenging en bij verdeling van een huwelijksgemeenschap. Dat biedt de mogelijkheid om vastgoed over te dragen zonder overdrachtsbelasting: de overdrager moet een huwelijksgemeenschap aangaan met de overnemer, en die gemeenschap moet (kort) daarna weer worden ontbonden en daarbij moet de onroerende zaak aan de overnemer worden toegedeeld. Zo'n gemeenschap ontstaat door te trouwen of door een geregistreerd partnerschap aan te gaan. En zo'n geregistreerd partnerschap kan weer na één dag worden ontbonden!

Dat deze opzet een flinke besparing aan overdrachtsbelasting kan opleveren, blijkt uit de casus waarin de Hoge Raad tot deze uitspraak kwam. Deze procedure heeft een opmerkelijk verloop. Rechtbank Arnhem vond dat er sprake was van bedrog van de wet, *fraus legis*; zie ook BelastingBelangen, april 2011: [Een geregistreerd partnerschap voor een dag](#). Hof Arnhem ging wel akkoord met de constructie. Van *fraus legis* kon geen sprake zijn omdat uit de wetsgeschiedenis duidelijk blijkt dat de wetgever gewaarschuwd is voor deze opzet. Zie BelastingBelangen, februari 2012: [Een geregistreerd partnerschap voor één dag: geen OVB](#). Als slotstuk beslist de Hoge Raad dat de opzet niet aanvaardbaar is, en dat er toch wel sprake is van *fraus legis*.

In de berechte casus stond vast dat het ontgaan van belastingheffing de enige reden was om het geregistreerd partnerschap aan te gaan: de fiscale partners hadden dat van meet af aan erkend. De Hoge Raad vond dat reden genoeg om tot wetsontduiking te concluderen. De vrijstelling van overdrachtsbelasting bij het aangaan en ontbinden van een geregistreerd partnerschap is niet bedoeld om de heffing van die belasting naar believen te kunnen verijdelen. Doel en strekking van de wettelijke regeling verzetten zich daartegen in een situatie waarin zo'n partnerschap wordt aangegaan voor zo een korte periode dat dit geen reële betekenis kan hebben. Daar doet niet aan af dat de wetgever – bij de invoering van het geregistreerd partnerschap – er op gewezen is dat door zo'n partnerschap de overdrachtsbelasting kan worden ontgaan en dat de wetgever het niet nodig vond om daar wat aan te doen. De Hoge Raad handhaafde de naheffingsaanslagen overdrachtsbelasting.

Commentaar

*De belanghebbenden in deze procedure hebben hun hand overspeeld door ruiterlijk te erkennen dat het ontgaan van de overdrachtsbelasting het enige doel van hun geregistreerd partnerschap was. Zij leverden zo zelf het bewijs dat er sprake was van *fraus legis*. De Hoge Raad redt met dit arrest de wetgever: de raad rekent hem niet aan dat hij de waarschuwingen voor deze gekunstelde opzet naast zich heeft neergelegd.*